

La guerra és el pitjor dels mals i, per tant, no hi ha cap mal que la justifiqui. Aquesta frase era, pràcticament, l'única cosa que repetia el meu pare quan, de petits, els meus germans i jo li demanàvem coses del seu passat, durant la guerra espanyola. I, efectivament les guerres només posen de manifest les més baixes passions i crueltats de què som capaços els éssers humans. Els crims i les aberracions més indignes es produeixen amb la impunitat més absoluta, a l'empara d'un suposat ordre internacional que només respon a interessos econòmics, executats per fanàtics egòlatres al servei d'aquests interessos, que no entenen de moral ni de pàtries de cap mena, però que es valen d'odis racials atàvics per aconseguir els seus objectius.

El Retorn és una obra de teatre escrita per en Manuel Brugarolas, una persona sensible que descriu un d'aquests horrors -la guerra de Bòsnia-Herzegovina- en clau humana, a través dels sentiments d'uns personatges traumatitzats per la guerra.

Si la immensa majoria dels habitants d'aquest món fóssim capaços de desobeir les crides a la mort dels nostres dirigents, si algun dia entenguéssim que cal substituir l'odi pel respecte als nostres conseqüents, a la seva vida, als seus costums, a la seva llengua, a l'amor, en definitiva, potser, només potser, es podria albirar un món en pau, diferent...

Ramon Falcó Borrell

Castellar del Vallès, novembre de 2022.

EL RETORN

de Manuel Brugarolas

Primer Premi de Teatre Àngels Poch 2021
Òmnium Cultural de Terrassa

FITXA TÈCNICA

Direcció:	Ramon Falcó
Ajudant de Direcció:	Cinta Serrats
Producció:	Esbart Teatral de Castellar del Vallès
Intèrprets:	Jaume Clapés Agnès Hernández Joan Romeu Olga Torrents Dolors Castells
Veu en off:	Ramon Falcó
Muntatge musical i Il·luminació:	Marc Serrà

SINOPSI

El Retorn és una obra que descriu el xoc emocional que es produeix entre antics amics de joventut, pertanyents a diferents ètnies de Bòsnia-Herzegovina, quan es retroben després de la guerra, al cap dels anys, en situacions personals molt diferents.

ELS PERSONATGES

L'**EDIN** és un jove musulmà que passava les vacances a Prijedor, a la granja dels seus avis, a Zecovi. Va ser detingut per les forces serbo-bosnianes l'estiu de 1992 i portat, juntament amb els seus germans, al camp de presoners d'Omarska. Des d'allí havien de ser distribuïts entre els camps de Keraterm i de Manjaca. Durant el trasllat el camió que portava a l'Edin va patir un accident i es va poder escapar. Els seus germans, que anaven en un altre camió, no van tenir tanta sort. Mai no van arribar a l'infern de Keraterm.

La **MARIJA** és una jove croata catòlica que residia a Banja Luka, avui capital de la República Serbo-bosniana d'Srpska. Passava les vacances a Prijedor. Ella i l'Edin van descobrir l'amor durant aquelles vacances. Va ser detinguda per les forces serbo-bosnianes, juntament amb la seva germana i la seva mare, l'estiu de 1992, i traslladada al camp de Trnopolje, com la majoria de les dones de Prijedor.

En **MILAN** és un jove serbo-bosnià ortodox. Vivia, amb la seva família a Prijedor i estudiava a Belgrad. Passava els estius a Prijedor.

La **DANICA** és l'esposa actual d'en Milan. Serbo-bosniana ortodoxa vivia a Banja Luka i també passava les vacances a Prijedor.

L'**OLGA** era la germana petita de la Marija. L'estiu de 1992 va ser tancada al camp de Trnopolje, juntament amb la seva germana i la seva mare.